N°. 200. **DE GRONDWET.** 18[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZONDAG 15 EN MAANDAG 16 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.[illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ [illegible].50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

De Wet van 6 Maart 1844.

Men heeft, bij de beraadslagingen over het voorstel tot afschaffing van belastingen, meer dan eenmaal gewezen op deze wet en haar als den eenigen en afdoenden maatregel voorgesteld, waaraan de gunstige toestand van 's Rijks geldmiddelen zou zijn toe te schrijven. Het is ons niet regt duidelijk geweest, met welk doel op de weldadige uitkomsten van dezen gewigtigen regeringsmaatregel is gewezen. Zoo het strekken moest, om hetgeen het afgetreden Ministerie in het stoffelijk belang der Natie heeft verrigt, te overschaduwen en te bedekken: voorzeker dat doel kon niet gelukken. Wat, *ten gevolge* der wet, is tot stand gekomen, is niet het werk van een Minister of van de Regering; het was het werk der Natie, die, uit besef van het belang des Vaderlands, zich vrijwillig opofferingen getroostte en geen aandrang behoefde, waar pligt en belang gebood; — het was het werk der Natie, die wèl deed omzien en die het middel van bedreiging, dat door de Regering op eene krachtige wijze werd op den voorgrond gesteld, slechts gebruikte tot maatstaf van hetgeen het belang des Vaderlands van haar eischte.

Een *vermetel* Minister kon zulk een wets-ontwerp alleen voorleggen aan hen, die gezegd werden te dier tijde het volk te vertegenwoordigen, eene *gedweeë* Kamer kon zonder angstvalligheid zulk een maatregel goedkeuren; de *aanleiding* tot, zoowel als de *strekking* van de wet, zou b. v. bij eene weêrbarstige Natie bedenkelijke gevolgen hebben kunnen te weeg brengen.

De aanleiding en de strekking der wet worden aldus geformuleerd: „Het is noodzakelijk geworden, de buitengewone behoeften van de schatkist te dekken en 's Rijks geldmiddelen te regelen.

„ [illegible] belasting op de bezittingen is „ de [illegible] maatregel van voorziening. „ Waardoor zijn de buitengewone behoeften der schatkist ontstaan, en waarom behoeft het beheer der geldmiddelen van het Rijk eene nieuwe regeling?

Op die belangrijke vragen kan een kort antwoord volgen: *niet* ten gevolge van bijzondere rampen; *niet* tot bevordering van de eer en den bloei des Vaderlands; *slechts* een stijfhoofdig vasthouden aan een bloot politiek stelsel had de schatkist uitgeput en het beheer der geldmiddelen in verwarring gebragt.

Van 10 October 1830 af, waren millioenen schuld op bezwarende voorwaarden door de Regering gemaakt, die, van jaar tot jaar, het bedrag der renten van de Nationale Schuld vermeerderden, en tot het dubbel van hetgeen in 1830 betaald werd, deed stijgen.

Die schuldenlast was verkregen, ja, door de goedwilligheid, wil men door de vaderlandslievende gezindheid der kapitalisten of meervermogenden; maar ook tot hun belangrijk voordeel.

Bij besluit van 10 October 1830 (*Staatsblad* n°. 67) werd eene beleening op effecten aangegaan tegen *vijf en een half pCt.*

Bij de wet van 22 November 1830 (*Staatsblad* n°. 81) werd eene leening uitgeschreven tegen *vijf ten honderd* en een kapitaal in schatkistbiljetten daargesteld tegen *zes pCt.*

Bij de wet van 2 April 1831 (*Staatsblad* n°. 8) werd eene betaling bij voorschot op de verschuldigde grond- en personele belasting gevorderd, waaraan het genot van *een half pCt.* 's maands voor betaling verbonden was.

Bij de wet van 13 April 1831 (*Staatsblad* no. 9) werd op nieuw eene vrijwillige negotiatie geopend, gevestigd op een deel van de hoofdsom der grondbelasting, en daarvoor aandeelen afgegeven van *f.* 1000 tegen [illegible] pCt. en eene jaarlijksche rente van *zes* ten honderd. [illegible] de wet van 6 Januarij 1832 (*Staatsblad* n°. 9) werd wederom eene vrijwillige negotiatie uitgeschreven, bij [illegible]vingen op een aan te leggen tweede grootboek [illegible] Nationale werkelijke schuld, tegen eene rente van *vijf ten honderd* in het jaar, waarbij tegen een fournissement, in gereed geld, van *vijf en tachtig pCt.* een kapitaal van *f* 1000 inschrijving werd verkregen.

Bij de wet van 22 November 1832 (*Staatsblad* n°. 54) werd de inschrijving op het tweede grootboek op denzelfden voet op nieuw opengesteld.

Bij de wet van 30 December 1833 (*Staatsblad* n°. 76) werd een aanvang gemaakt met een maatregel, om steeds in de behoeften der schatkist te voorzien door het creëren en te gelde maken van kapitalen op het tweede grootboek der Nationale werkelijke schuld ingeschreven, welke maatregel vervolgens geregeld werd aangewend, als er behoefte was; tot dat ook dit middel uitgeput scheen en eindelijk bij de wet van 10 Febr. 1844 (*Staatsblad* n°. 10) de achterstand over 1840 en vroeger werd geregeld, bij onderscheidene wetten van dienzelfden dag het tekort op verschillende fondsen werd vastgesteld en bij de wet van 6 Maart 1844 (*Staatsblad* n°. 13) ook nog tot aanvulling van het te kort over 1841, 1842 en 1843 de noodzakelijkheid ter aanwijzing van andere middelen werd erkend.

Wij hebben dezen loop der omstandigheden herinnerd, en nog gezwegen van de menigvuldige wetten, die tot verbetering van de opbrengst der bestaande of tot invoering van nieuwe accijnsen zijn vastgesteld, om een juist begrip te verkrijgen van den aard en het doel der opofferingen, waartoe de Natie geroepen werd. Een geestdrift als van 1830 en 1831, toen het de verdediging van den Vaderlandschen grond en de handhaving van de eer der Natie gold was noodig, nu het een niet minder dierbaar pand, het Nationaal crediet betrof ter voorkoming van een onvermijdelijk Staatsbankroet, om zich de gevraagde offers te getroosten.

Maar — en ziedaar het voorname deel onzer beschouwingen — de billijke en regtvaardige wijze, waarop een ieder zijn aandeel tot bijdragen, heeft o. i. tot de gelukkige ontvangst van de bedoelde wet medegewerkt.

De overtuiging bestond van de noodzakelijkheid, om door één of anderen financiëlen maatregel een einde te maken aan den verwarden toestand, waarin het beheer van 's Rijks geldmiddelen zich bevond. Niet tot elken prijs kon de Natie zich opofferingen laten getroosten; in verband en in overeenstemming met het karakter der Natie was er slechts voor een billijk en regtvaardig middel kans tot welgelukken. Zoo ieder bijdroeg naar de mate van zijn vermogen, men mogt rekenen op algemeenen bijval; inzonderheid, wanneer de grondslag en het beginsel der wet deden uitkomen, dat geen beleedigend wantrouwen, maar een vereerend vertrouwen, daarvan het kenmerk was. In elke wet, ook in elke financiële wet kan een zedelijk element gelegd worden, waaraan zedelijke overtuiging zich hecht, waarmede het geweten der Natie zich spoedig vereenigt. Waar dat element merkbaar is, bestaat minder gevaar voor ontduiking van — of ongehoorzaamheid aan de wet.

De publieke opinie beoordeelt meestal niet oppervlakkig de zedelijke strekking eener wet; de innerlijke waarde en billijkheid der wet, wordt door dat oordeel getroffen. De taak der Regering wordt gemakkelijk gemaakt, zoo de overtuiging van de innerlijke waarde eener wet bij de Natie is gevestigd. Men zal ook dan steeds kampen tegen pogingen, om de wet krachteloos te maken; maar men heeft reeds veel gewonnen, zoo de publieke opinie die pogingen veroordeelt. Het standpunt der Regering tegenover de Natie bij de heffing van belastingen, een standpunt van regt tegenover pligt, wordt te meer gewaardeerd en te hooger verheven, naarmate de Regering op eene waardige, dat is: op eene billijke en regtvaardige wijze dat regt handhaaft en haar vertrouwen aan den dag legt, dat de Natie haar pligt kent en getrouw zal vervullen.

Uit zulk een oogpunt beschouwen wij de Wet van 6 Maart 1844, waarbij eene belasting op de bezittingen wordt vastgesteld, zonder nogtans elk voorschrift daartoe strekkende, te kunnen verdedigen. Het hoofddenkbeeld van de *tweede afdeeling* dier Wet [illegible] onze overtuiging [illegible] die in geen enkele van onze accijnswetten [illegible] wij beschouwingen over de wet [illegible] tot heden te vergeefs de wederlegging zoeken in de organen der anti-revolutionnaire en ministeriële partijen; na de gevoelige nederlaag, die het bestaande accijnsstelsel, ten gevolge van het voorstel der negen leden en ondanks deszelfs verwerping, heeft ondergaan; en nu juist van de zijde der anti-revolutionnaire partij de meeste vrees is aan den dag gelegd voor de ondermijning van het accijnsstelsel en de invoering eener belasting op de inkomsten of bezittingen; nu achten wij het een gelukkig tijdstip, om te wijzen op de Wet van 6 Maart 1844 en uit het doel en de strekking dier Wet, in verband met hare uitkomsten, de stelling op den voorgrond te plaatsen dat, zoo de Natie in 1844, onder omstandigheden, welke eerder aanleiding tot weerbarstigheid tegen de Regering dan tot gewillige medewerking, konden geven, zich bereid heeft getoond, om, *naar mate van ieders vermogen*, bij te dragen tot dekking van te korten en delging van schuld, — zij niet minder, maar te eerder genegen zal worden bevonden, om, *naar mate van ieders vermogen*, de gelden voor de Schatkist op te brengen, — wanneer daardoor de afschaffing van eene onstelselmatige, zedelooze, tot verarming leidende, en den handel en de nijverheid alleen stelselmatig belemmerende belastingheffing als die der accijnsen, kan worden verkregen.

Wij willen geenzins ontkennen, dat de invoering eener belasting op de inkomsten of bezittingen gepaard kan of zal gaan met pogingen tot ontduiking; — zij zal dat gemeen hebben met alle, ook de meest onberispelijke wetten, — maar nimmer kunnen wij toegeven, dat die pogingen in de publieke opinie zoo geoorloofd of verschoonlijk zullen worden geacht als thans, met betrekking tot de accijnswetten, geschiedt; — nooit zullen de formaliteiten, bij eene inkomsten-tax gepaard, — gesteld eens dat het afleggen van den eed of het verpligtend openleggen van ieders bijzonder middel van bestaan daaraan verbonden werd, waarvoor wij nog geene dringende noodzakelijkheid zien, — zóó zeer knellen, belemmeren of zulk eene malaise veroorzaken, als waarvan nu de inachtneming wordt gevorderd van een ieder, op wiens voorwerp van fabriekaat, handel of nijverheid de accijns is gelegd.

Tot eer der Natie durven wij zeggen, dat zij meer met eene belasting op de inkomsten, dan met het accijnsstelsel zich zal kunnen vereenzelvigen; — dat de Wet van 6 Maart 1844, niet om het beginsel, maar wegens de aanleiding en de wijze van invoering, in discrediet is gekomen en *uit dien hoofde* welligt de invoering van eene zoodanige belasting, onder het tegenwoordig hoofd van het departement van financiën, met vooroordeel zou worden ontvangen. — Tot eere der Natie gelooven wij, dat zoo het beginsel der Wet in een anderen vorm werd gehuld, zoodat het niet meer, de Wet van *van Hall* bleek te zijn, — een vorm waarin het beginsel der Wet niet werd miskend, maar waarin duidelijk eene overeenstemming met het karakter der Natie openbaar was, — de vervanging van het accijnsstelsel door eene belasting op de inkomsten als een middel tot bevordering der stoffelijke en zedelijke belangen des volks zou worden begroet.

De *Utrechtsche Provinciale en Stads* [illegible] dezer, bevat het onderstaande artikel [illegible] van den heer VAN DOORN, als [illegible] zekere

Men zal ontwaren, dat, [illegible] aandacht officiële tint is gegeven, [illegible] verdient.

[illegible] de redenen opgegeven, welke [illegible] DOORN, als Minister van Finan[illegible] wij zijn in staat gesteld, dien[illegible] te doen, voor de juistheid [illegible] kunnen instaan.

[illegible] beginselen, over het beleid der zaken [illegible], bestond er tusschen de leden van het kabinet [illegible] in de laatste dagen heeft men eenige verdeeldheid [illegible] ontwaren over hetgeen betreft 's lands geldelijken toestand en de bij ons bestaande belastingen. In de jongste beraadslagingen in de beide Kamers der Staten-Generaal is het [illegible]

ken, dat de Minister van Finantiën met het oog op den last onzer schulden de middelen niet wilde verzwakken, om ons daarvan te ontslaan, en dat hij oordeelde, dat van hetgeen nu op de eene is uitgewonnen, als wij vallende kan worden aangemerkt, het in de allereerste plaats moest worden aangewend, om de vloot, het leger en zoo vele andere zaken als verachterd zijn onder het stelsel van bezuiniging, weder in beteren staat te brengen.

Zoo wij zijne betoogen in zin en zamenhang wel hebben verstaan, dan oordeelde hij den tijd nog niet gekomen, om tot eene eenigzins belangrijke ontheffing door vermindering of afschaffing van belastingen over te gaan: hij wilde daarvoor gunstiger omstandigheden afwachten en zich vooraf bevrijd zien van de noodzakelijkheid, om het koloniaal batig overschot te gebruiken tot dekking van 's lands gewone uitgaven.

Zijne ambtgenooten waren hierover eenigermate anders gestemd en het schijnt, dat bij hen vooral de nood van het oogenblik, voortspruitende uit de duurte der levensmiddelen, meer op den voorgrond stond. De heer van Doorn beweerde, dat voorziening daarin buiten de magt ligt der regering; dat opheffing van accijnsen daarin niet te gemoet kan komen; dat alles wat daarvoor te doen is, gedaan was door het wegruimen der belemmeringen, welke den aanvoer op de markt in den weg stonden en dat de door hem voorgestelde maatregelen, zooals die in September jl. zijn ingevoerd, de eenige doeltreffende waren in de bestaande omstandigheden.

Het verschil over deze punten is de aanleiding geweest tot zijne aftreding; de Minister van Finantiën had in de Tweede Kamer toegezegd eene herziening van het tarief, waaruit vermindering moest volgen der regten op verschillende artikelen en verklaard, dat wijziging der personele belasting, vrijstelling der belasting op de jeugdige vrouwelijke dienstboden, verlaging van het deuren- en venstergeld voor de woningen der mingegoeden en afschaffing van patenten in zijne bedoelingen lagen. De beraadslagingen over de wet op de middelen, zoo in de Eerste als Tweede Kamer der Staten-Generaal, leveren het bewijs op, dat men de daartoe strekkende voorstellen eerlang konde te gemoet zien; doch hebben het tevens duidelijk gemaakt dat de Minister, zonder te ontkennen, dat het in sommige opzigten konde worden verbeterd, toch het stelsel van belastingen zooals het bestaat, niet veroordeelde, dat hij daaraan geene uitputting der mindere standen wilden toegeschreven hebben en het onraadzaam keurde, om thans reeds uitzigten te openen op hetgeen in de toekomst misschien mogelijk zoude worden te verwezenlijken.

Bij de door hem daarover aan den dag gelegde overtuiging was het voorzeker niet te verwachten, dat na de verwerping van het voorstel der negen leden van de Tweede Kamer eenig ontwerp van verdere strekking dan hetgeen was toegezegd zonde worden aangeboden. Wij treden nu niet in een onderzoek of er al dan niet iets meer konde worden gedaan, en bepalen ons bij de mededeeling van hetgeen ons is bekend geworden, om aan te toonen, dat de Minister van Finantiën noodzakelijk aftreden moest, toen de overige leden van het kabinet met hem in meening verschilden en tot afschaffing van belastingen in ruimeren zin wilden overgaan. Het is ons aangenaam geweest te zien, dat de heer van Doorn door den Koning in het Kabinet behouden is; doch naar wij vernemen, zal zulks slechts zeer tijdelijk wezen, alzoo de heer v. Doorn oordeelt, dat het onderwerp waarover hij met zijne ambtgenooten zoo zeer in meening verschilt van te hooge aangelegenheid is en al te zeer van invloed op de toekomst van het land, om niet volkomen eenstemmigheid bij de raadsleden van de kroon te vorderen.

Wij gelooven, dat deze zienswijze welke het kenmerk draagt van onbaatzuchtigheid zoowel als van eene vaste overtuiging, overeenstemt met hetgeen in alle constitutionnele staten gebruikelijk is.

Is *deze* lezing de ware: den heer VAN DOORN zou den lof niet kunnen worden onthouden, dat *hij* althans aan de «tegenovergestelde rigting» van het programma van 26 April getrouw is gebleven; — en dat hij *niet*, door den doodelijken slag, ten gevolge van de discussiën over het voorstel, aan die rigting toegebragt, beangst geworden, *gelijk zijne ambtgenooten*, om de portefeuilles te moeten laten vallen, die met zoo veel moeite in den storm der April-beweging zijn vermeesterd, thans *als overtuiging* willen voordragen, wat niet anders is, dan de bevestiging van de zegepraal, door de constitutionnele partij behaald, en het «*faire bonne mine à mauvais jeu.*»

In eene beoordeeling van de «*Nederlandsche Volks-almanak voor* 1854» (*Gids*, 1ste afl.) komt de heer Potgieter op tegen de versnippering van *het Nederlandsche Volk* tot allerhande kleine volkjes, naar de verschillende geloofsbelijdenissen ingedeeld. Onder de bede, dat eindelijk kerkgeschillen ophouden mogen, onze nationaliteit te verbrokkelen, roept de schrijver uit:

«Er zijn er, die het betreuren, dat het aan den avond der vorige eeuw» groote ideën heeft gesneeuwd, en er, die het verheugt, dat in den ochtend van deze over het westen van Europa eene nieuwe lente aanlichtte; maar hetzij men het beklage, hetzij men het toejuiche, wij leven onder instellingen, die van geen katholiek of protestantsch volk weten, die slechts het Nederlandsche kennen. Hoe eng de grenzen mogen zijn, waarbinnen zijn gebied werd beperkt: hoe luttel gewigts het langer in de schaal van ons werelddeel hebbe te werpen; hoeveel het ook verloor, indien het de sprenk zijner vaderen volkomener dan deze in beoefening bragt, indien het beide, provincialismus en sectenhaat, aflegde, zou het zich niet met eene toekomst mogen vleijen, benijdbaar boven die van menigen nabuur? «Eendragt maakt magt!» 't klinke ons niet enkel uit het verleden, het beheersche aller hoofd en harte, het wijzige iederen wensch, en trots de tallooze schakeringen van gewest en geloof, zal de naam van Nederlander in den vreemden eerbied vergen, zal ons lot in dit goede land gezegend zijn! Één in afkomst, hetzij we ons het liefst verlustigen in de heugenis onzer vroegste letterkunde, bloeijende eer het dorre hout in de bosschen van den vreemde uitbotten mogt, hetzij ons harte spoedigst warm wordt bij de herinnering dier zwervers op den oceaan, aan wie wij het hebben dank te weten, dat Oost en West de namen onzer landschappen dragen; één in taal, het zoete blijk, dat wij allen aan de knieën derzelfde moeder speelden, dat wij allen kinderen van éénen huize zijn; — één in lief en leed, hetzij de zon onze oogsten rijpt, hetzij de storm onze kusten teistert, en zoowel als de vrede in den handel den hoorn des overvloeds voor ons leeg stort, als wanneer de oorlog onze schatten vergt en ons bloed stroomen doet; — één in alles wat menschen voor deze wereld gemeens kunnen hebben, late men ieder, den blik op de volgende gerigt, Gode naar zijne wijze dienen, hier geen anderen wedijver kennende dan dien, in iedere betrekking Zijn beeld getrouw te dragen; om dáár allen — voor onze tekortkomingen te worden vergeven!»

Nederlanderachtigheden.

In één en hetzelfde No. schaart zich *de Nederlander* (1091) tweemaal aan onze zijde.

Wij hadden, in ons *tweede* artikel over het April-Ministerie, gewezen op de moeijelijke positie, waarin kleine Staten als de onze zich bevinden bij de tegenwoordige verwikkelingen in Europa; en hoe ligt wij de dupe van het gerezen geschil konden worden.

De Nederlander, dit beamende, rigt daarop tot ons de vraag:

«Welnu! moet er dan niet gezorgd worden èn, op *doeltreffende* wijs, voor *de voeding van het volk*, èn ook, zonder uitstel, voor de *verdedigbaarheid van het land?*»

Zonder aarzelen antwoorden wij: gewis!

Maar het «*zonder uitstel*» worde ook toegepast op *de voeding van het volk*, en *de verdedigbaarheid van het land* besta niet in het onder de wapenen roepen van manschappen of in het maken van een ijdel vertoon.

Zij besta — hierin ligt, in de eerste plaats, onze veiligheid — in een wijs en voorzigtig beleid onzer Buitenlandsche Zaken;

in eene voortreffelijke behartiging en verdediging onzer belangen aan de hoven van Parijs en Londen;

in de prealabele constatering van onze neutraliteit,

en in de naauwere aansluiting, tegen alle mogelijke gebeurtenissen, met Belgie, zonder welks bijstand wij, ook bij de meest uitmuntende «verdedigbaarheid van het land», evenmin iets vermogen, als Belgie zonder ons, met goed geluk aan de schending *zijner* neutraliteit weêrstand zou kunnen bieden.

De Nederlander heeft, blijkens zijn citaat, onze artikelen over het April-Ministerie gelezen; en wij vragen derhalve, of het aangehaalde denkbeeld het eenige is, dat door *de Nederlander* overweging waardig is gekeurd?

Of bij *de Nederlander* de overtuiging vast staat, dat de behartiging onzer dierbaarste belangen te Parijs aan een diplomaat is toevertrouwd geworden, in staat, om des noods met de Europesche diplomatie in het strijdperk te treden?

Of de waarneming, in *deze* tijden, van twee portefeuilles, zóó gewigtig als die van *Financiën* en *Buitenlandsche Zaken*, ons daarover gerust kan doen zijn, dat de eene niet lijden zal door het andere?

Het tweede punt, waarin *de Nederlander* het met ons eens is, is de wenschelijkheid, dat eindelijk eens aan de *beginselloosheid* der politiek van het April-Ministerie een einde worde gemaakt; en *de Nederlander* roept uit:

Ook wij zouden gaarne vernemen wat men eigenlijk gewild heeft; enkel het sussen van protestantsche opgewondenheid? of ook het volgen, in sommige opzigten althans, van eene meer *nationale* politiek?

Aan den wensch, om de protestantsche *opgewondenheid* te sussen, behoort niet te worden gedacht. Wij gelooven, dat de heeren VAN HALL en DONKER CURTIUS, bij hunne optreding, wel het allerlaatst aan de protestanten en aan hunne opgewondenheid gedacht hebben, in zoo ver hunne verheffing daaraan niet onophoudelijk moest doen denken.

Het *doel* der April-beweging is ons geen raadsel, gelijk het *schijnt* te zijn voor *de Nederlander*. Wij wenschen slechts, dat het openhartig beleden worde.

Of bijv. *reactie*, of benoemingen als die van de Heeren VAN DOORN en LIGHTENVELT, of *transactie*, of het kunstmatig in balans houden van de partijen, door nu eens deze te geven, dan weder aan de andere te ontnemen, bestempeld behoort te worden met den naam van «meer *nationale* politiek», daarop zal de toekomst antwoord geven.

De Nederlander cijfert uit — en de berekening is zeer kunstig, kunstmatiger dan van de bekende rekening van den financier VAN RAPPARD, om tot de gemiddelde opbrengst van een gegeven getal jaren te komen, — dat de heer VAN DOORN, ex-minister van financiën, geen vermindering van belastingen heeft gewild; maar die daarin zou bestaan, *dat de opcenten zouden behooren verminderd te worden.*

Dat denkbeeld schijnt den anti-revolutionnairen toe te lagchen. Zeer natuurlijk. Het zou zijn, overeenkomstig de leer der anti-revolutie, *veel zeggen voor den schijn*.... maar *niets doen.*

Elke *afschaffing* schijnt tegenstand bij de anti-revolutie — die o! zoo hartelijk werkzaam is voor de *volksbelangen* — te zullen ontmoeten. En reeds nu, bij de gedachte, dat de heer VAN HALL ooit kon denken aan *afschaffing*, roept *de Nederlander* uit: «Zou men, door een dergelijk *rivaliseren* met de voorstellers niet op het *sleeptouw* raken van het vorig kabinet?»

Het komt ons voor, dat de heer VAN HALL een goed en doelmatig voorstel tot *afschaffing*, *tegenover* de anti-revolutie, door de constitutionnele partij tot wet zal zien verheffen; maar steeds onder de verklaring, dat het April-Ministerie inderdaad is geraakt «op het *sleeptouw* van het vorig kabinet.»

Welk voorstel ook geschiede: het is de constitutionnele partij, aan wie de Natie de onbeperkte eer der overwinning zal toekennen.

Buitenland.

ENGELAND.

Onze ministeriële bladen voeren steeds denzelfden oorlogzuchtigen toon en meenen, dat Engeland en Frankrijk zich vastberaden wapenen, om eenen strijd met Rusland vol te houden. De *Times* stelt echter meer bepaaldelijk in het licht dat laatstgenoemd land een geduchte tegenstander is. «Al onze berigten uit St. Petersburg» — zegt het blad — «doen zien, dat in Rusland het leger, de kerk en het volk al de nationale kracht, die zij bezitten, aan dezen oorlog wijden; alleen de hoogste standen voorzien met meer bezorgdheid de gevaren en uitkomsten daarvan. Het Russische rijk is moeijelijk aan te vallen op zijne grenzen; het binnenland is onneembaar. Het Russische volk is door de absolute regering eer onder tucht gebragt dan verzwakt: en de kracht van een enkelen wil, gebiedende over een geheel rijk, is nooit van meer nut dan in zulk eenen strijd. Alom in het Russische rijk ziet men oorlogstoerustingen op de grootste schaal.»

Verder spreekt de *Times* met bezorgdheid van de bemanning der Britsche vloot, voor zooveel de moeijelijkheid, om het noodige zeevolk te vinden, daar de presgang veranderd is. Het gebruik van stoomoorlogschepen, betoogt het blad, laat ook geen gelegenheid meer, om de schepelingen gedurende den oorlog te oefenen, maar vereischt terstond geoefende en volledige bemanningen.

— Er is den 10 weder een kabinetsraad aan het bureau van buitenlandsche zaken gehouden, ter bijwoning waarvan graaf Aberdeen van Windsor was overgekomen, werwaarts hij des avonds terugkeerde. Ook de minister Landsdowne en Palmerston kwamen van hunne landgoederen, tot bijwoning van den raad, te Londen.

(Men sprak den 11 weder van de aftreding van den graaf van Aberdeen; hetgeen bij de meer oorlogszuchtige houding van het bewind tegen Rusland niet onwaarschijnlijk zou zijn.)

— Maandag jl. is te Sheffield eene talrijke vergadering gehouden, om te beraadslagen over het indienen van een adres aan H. M., in hetwelk de meening der vergadering zou worden uitgedrukt, dat het de pligt van Engeland en Frankrijk is, onverwijld te eischen, dat de Russen, onvoorwaardelijk, het Turksch gebied weder zouden verlaten, en om hen, des noods met geweld van wapenen, daartoe te dwingen. Dit voorstel werd aangenomen, doch tegen het verlangen van den lord-mayor, die wel, als daartoe uitgenoodigd, niet had kunnen weigeren de bijeenkomst te presideren; maar zich ten sterkste tegen zoodanige krijgszuchtige adressen verklaarde, en vroeg of de zaamgekomenen wel wisten, welke groote verantwoordelijkheid zij op zich laadden door de rampen des oorlogs over hen zelven, hunne kinderen en de geheele wereld te willen helpen brengen. Op zijn aanhouden zijn dan ook ten slotte een paar zinsneden uit het ontwerp geligt, welke op een vorstelijk huwelijksplan betrekking hadden, dat, volgens sommigen, beraamd zou wezen.

Ofschoon de taal der ministeriële bladen, zooals gezegd is, oorlogzuchtig blijft luiden, verklaren zich ook stemmen tegen den krijg, dien zij meenen dat Engeland ook aan gevaarlijke kansen bloot stelt. Men verhaalt vrij algemeen, dat Prins Albert tegen den oorlog gestemd is en meer tot Rusland en Oostenrijk overhelt; hetgeen den toon der radicalen tegen hem, in de jongste dagen, verklaart.

— Blijkens de daarvan opgemaakte staten, leefde op 31 Dec. 1851 in Engeland en Wales 503,305 personen boven de 70; 253,143 boven de 75; 107,041 boven de 80; 33,201 boven de 85; 7,796 boven de 90; 1545 boven de 95 en 215 boven de 100 jaren oud.

— Onder de te Sinope vermelde fregatten, was een Egyptisch, waarop zich drie Engelsche machinisten en twee stokers uit dit land bevonden. Zij zijn gevankelijk naar Odessa gevoerd, en beklagen zich over hunne behandeling aldaar. De vertoogen van den Engelschen consul-generaal ten hunnen behoeve schijnen vruchteloos te zijn gebleven, waarop hij zich tot den Engelschen gezant te Petersburg heeft gewend.

FRANKRIJK.

Hetgeen dezer dagen is medegedeeld, betreffende de vermeerdering van het artilleriewezen hier te lande, wordt bevestigd.

Onlangs zijn weder drie stoomvaartuigen uit Toulon, ter versterking van het eskader in den Levant vertrokken. De minister van marine is gelast geworden, om een derde eskader te organiseren, hetwelk onafhankelijk zal zijn van de vloten van de Middellandsche Zee en van den Oceaan. De nieuwe vloot, welke den naam van het reserve-eskader zal dragen, zal, naar men verzekert, bestaan uit zes linieschepen en zeven stoomfregatten; allerwege worden voor 's lands dienst zeelieden aangeworven, die meer dan vier jaren ter koopvaardij hebben gevaren.

— Dezer dagen hebben de Keizer en de Keizerin zeer onverwachts de nieuwe kazerne bezigtigd, welke bij het stadhuis gebouwd is. HH. MM. zijn door de in dat gebouw gelegerde troepen met de meeste geestdrift ontvangen, en hebben zich zeer gunstig uitgelaten over de inrigting van het gebouw.

— De heer Armand Bertin, hoofdschrijver van het *Journal des Débats*, is overleden; sedert het vierde eener eeuw had hij de leiding van dat beroemde blad gevoerd. Hij wordt zeer betreurd. Voorloopig is de heer Le Normant met het teekenen van het blad belast.

— Men heeft opgemerkt, dat de Russische gezant niet tegenwoordig was op het jongste, ten hove gehouden bal

DUITSCHLAND.

Te Frohsdorff worden toebereidselen gemaakt tot de afreis van den Graaf en de Gravin van Chambord. Men zegt, dat zij geruimen tijd van daar afwezig zullen blijven. Onlangs bragten zij der Hertogin van Berry te Brunisee een kortstondig bezoek.

— Den 12 is te Baden de zitting van den Landdag geopend. De Groothertog heeft zich op zeer verzoenende wijs uitgelaten over het godsdienstig geschil; en de hoop geuit dat dit door toenadering zal worden bijgelegd.

PRUISSEN.

De voorzitter van den ministerraad zou onlangs op het punt gestaan hebben zijn ontslag te vragen, ten gevolge der moeijelijkheden, waarin hij zich geplaatst ziet, door het meer en meer opkomen van eene Russisch-gezinde partij hier te lande.

OOSTENRIJK.

De keizer wordt tegen het eind dezer maand andermaal te Munchen verwacht, waar alsdan groote feesten zullen gehouden worden. De voltrekking van het huwelijk des keizers blijft op 24 April bepaald, en bij die gelegenheid zou ook Zr. Ms. moeder, de aartshertogin Sophia, naar de Beijersche hoofdstad komen.

— Een gerucht heeft zich den 12 te Weenen verspreid, volgens hetwelk keizer Franz-Joseph naar Petersburg zou vertrekken. Men kan de gegrondheid daarvan nog niet bepalen, en evenmin welke beteekenis aan die reis zou moeten worden gehecht. (Dienzelfden dag waren te Parijs geruchten in omloop, dat van wege Oostenrijk en Pruissen reserves waren gemaakt ten aanzien van het binnenzeilen der verbonden vloten in de Zwarte Zee en verdere maatregelen tegen Rusland door Engeland en Frankrijk. Die geruchten hadden in Parijs een diepen indruk gemaakt.

PORTUGAL.

Uit Lissabon heeft men omstandiger berigten van den 6 dezer. De koning-regent had den 2 de gewone zitting der Cortes met eene uitvoerige rede geopend, waarin hij een overzigt der binnen- en buitenlandsche aangelegenheden des rijks gaf, en de hoofdonderwerpen vermeldde, waarmede de Wetgevende Magt zich zou hebben bezig te houden. Beide Kamers hebben commissien benoemd tot het opstellen van antwoorden op de troonrede. De geruchten wegens verandering van regering of reactionnaire onlusten in Portugal, blijken meer en meer ongegrond te zijn; dit land geniet thans volkomen rust, met het vooruitzigt, dat die niet zal worden gestoord.

— Het Engelsch eskader van tien schepen, onder bevel van den vice-admiraal Corry, lag nog in den Taag, maar zou uitzeilen, zoodra het stormachtig weder bedaarde.

RUSLAND.

Van eene halfofficiële zijde wordt medegedeeld, dat de Fransche gezant te Petersburg, de generaal markies de Castelbajac, geweigerd heeft het *te Deum* bij te wonen, hetwelk in het winterpaleis van den Czaar is gezongen, na het vernemen van het door de Russische scheepsmagt bij Sinope behaalde voordeel. Van dien kant wordt daarbij gevoegd, dat de handelwijs van den Franschen vertegenwoordiger als overeenkomstig met de nationale waardigheid, in zijn vaderland voorzeker algemeenen bijval zal ondervinden.

TURKIJE.

De berigten uit de Vorstendommen luiden oorlogzuchtig. De generaal Aarep, die te Krajowa commandeert, heeft bepaalden last bekomen, om te zorgen, dat de wegen van die plaats naar Slatina en Kalarasch voor den eersten Jan. in bruikbaren toestand zijn gebragt voor het vervoer van zwaar geschut. — Men wil, dat Omer-Pacha met 40,000 man een uitval uit Kalafat in Klein-Wallachije zal beproeven, en inmiddels den Douau op andere punten zal overtrekken, ten einde de Russen in de flanken te verontrusten. Het blijkt niet, dat er tot den 31 Dec. iets belangrijks tusschen de strijdvoerende magten voor, of bij Kalefat is voorgevallen.

— Volgens berigten uit Bucharest van het begin des jaars, waren de officieuse bewegingen der Russen sedert eenige dagen op grooter schaal begonnen en trok het corps van Osten Sacken langs de bevrozen wegen snel voorwaarts, terwijl nog meerdere troepen uit het binnenste des Rijks verwacht werden.

— Eene Turksche stoomboot heeft een tachtigtal uit Konstantinopel verbannen oproerige Softas of studenten te Canea overgebragt, alwaar de overheden strenge maatregelen tot beteugeling van de dagelijks toenemende dweepzucht namen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Het wetsontwerp, waarvan wij dezer dagen melding maakten, houdende eindbestemming der baten voortspruitende van de voormalige Wees- en Momboirkamers, bestaat uit één artikel, luidende aldus: De baten, die voor den Staat zullen voortspruiten uit de liquidatie der voormalige wees- en momboirkamers, ingevolge de bepalingen der wet van 5 Maart 1852 (*Staatsblad* n° 45), worden bestemd tot delging van Staatsschuld.

Daarbij is deze Memorie van Toelichting gevoegd welke nog door den heer van Doorn, als Minister van financiën, onderteekend. Zij is van den volgenden inhoud:

De wet van 5 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 45), houdende regeling der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers, beveelt in art. 13, dat, vóór 1 Januarij 1854, eene nadere wettelijke voordragt zal worden gedaan nopens de eindbestemming eens vooral te geven aan de baten, welke ten gevolge van de uitvoering dier wet blijken zullen aan den Staat te behooren, en welke baten, volgens het tweede lid van dat artikel, niet onder de gewone middelen tot dekking der staatsuitgaven, worden verantwoord.

Waarschijnlijk is bij het vaststellen van art. 13 der gemelde wet de meening geweest dat, zoo al niet geheel, dan toch eenigermate over het bedrag der daarbij bedoelde baten vóór primo Januarij 1854 zoude kunnen worden geoordeeld, hetgeen natuurlijk bij de bepaling der eindbestemming dier baten in aanmerking zoude hebben kunnen komen.

De wijze, waarop dit artikel (art. 11 van het oorspronkelijk wets-ontwerp) in de antwoorden aan de Commissie van Rapporteurs werd toegelicht, bevestigt dit vermoeden.

De Regering is nogtans, ook na daarop de algemeene commissie van liquidatie der zaken van de voormalige weesen momboirkamers, krachtens genoemde wet door den Koning benoemd, gehoord te hebben, ten eenen male buiten staat, om ten aanzien van het eventueel bedrag dier baten eenige gegronde berekening te maken, en wel om de navolgende redenen:

De baten, bij de voormalige wees- en momboirkamers voorhanden, verdeelen zich in drie hoofdsoorten.

De eerste soort bevat de baten, behoorende tot doorloopende administratien, periodieke uitkeeringen en onder dergelijk voortdurend beheer, waarmede de wees- en momboirkamers zijn belast geweest, waaronder eenige bij de weeskamers slechts gedeponeerde waarden, die door anderen buiten de weeskamers worden beheerd.

Van deze baten zal aan den Staat *niets* vervallen, en in het beheer dier administratien zal, ingevolge art. 11 der wet van 5 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 45), nader *door de wet* moeten worden voorzien. De algemeene commissie, wier werkkring inderdaad buitendien niet alleen hoogst moeijelijk maar ook van grooten omvang is, had dan ook gewenscht reeds voorlang den staat te kunnen gereed hebben bedoeld bij gemeld art. 11 der wet van 5 Maart 1852, ten einde althans van het zeer omslagtig beheer dier boedels zoodra mogelijk te worden ontheven. Naar de openingen door de commissie te dezer zake aan de Regering gegeven, heeft zich de commissie nog niet bij magte bevonden om den bedoelden staat, aan wiens opmaking binnen den bepaalden tijd de hand is gelegd, tot zulk eene volledigheid te brengen, als vereischt zou worden om daarop eene wet te kunnen doen rusten, die voortdurend zal moeten werken, en tot daarstelling waarvan men alzoo den aard en den omvang niet alleen dier administratien in het algemeen, maar de bijzonderheden van elke derzelve behoort te kennen. Die kennis moest de commissie verkrijgen bij het onderzoek van de rekeningen en verantwoordingen der voormalige besturen en beheerders van de ontbondene wees- en momboirkamers, voor zooverre die althans niet zoodanige doorloopende administratien waren belast; een onderzoek waarmede de algemeene commissie zich ijverig en onafgebroken bezig houdt, doch hetwelk uit den aard der zaak een hoogst moeijelijk en zeer omslagtig werk is.

De *tweede* soort bevat de baten behoorende tot de boedels waarvan de regthebbenden door de algemeene commissie moeten worden opgeroepen, ingevolge art. 3 der wet van 5 Maart 1852.

Deze baten zijn, krachtens art. 10 der der wet van 5 Maart 1852, *alle* voor de regthebbenden opvorderbaar gedurende vijf jaren na de tweede oproeping in de *Staats-courant* geplaatst; doch vervallen onherroepelijk aan den Staat, wanneer zij binnen dien termijn niet zijn opgevraagd of daaromtrent eene regtsvordering is ingesteld.

Van deze baten zal hoogst waarschijnlijk een groot gedeelte door de regthebbenden niet worden opgevraagd, daar zij meerendeels behooren tot reeds voor zeer ruim tijdsbestek op de weeskamers opgebragte erfenissen of legaten, waartoe de regthebbenden reeds meermalen vruchteloos zijn opgeroepen geworden. Welk bedrag daarvan, na verloop van den termijn, bij art. 10 der wet van 5 Maart 1852 bepaald, aan den Staat zal vervallen, is evenwel thans nog voor geene de minste berekening of eenigzins gegronde gissing vatbaar, vermits gedurende dien termijn opvordering van elke dier baten denkbaar is.

Ook met betrekking tot de oproepingen, van welker tweede plaatsing in de *Staatscourant* de evengemelde termijn aanvangt te loopen, heeft de commissie aan de Regering de beletselen doen kennen, welke zich tot dusverre voor haar hebben in den weg gesteld.

Zoowel toch het belang der op te roepen regthebbenden als dat van den Staat en de verantwoordelijkheid der algemeene commissie zelve ten deze vorderen gebiedend de meest mogelijke juistheid en duidelijkheid bij het doen dier oproepingen, en de algemeene commissie is alzoo buiten staat, over te gaan tot de oproepingen, in art. 3 der wet bedoeld, alvorens zij uit de rekeningen en verantwoordingen der verschillende weeskamers de namen der erflaters en regthebbenden, en inzonderheid de zuivere saldo's tot elken boedel behoorende, met zekerheid zal hebben leeren kennen.

De derde soort bevat de baten der zoogenaamde algemeene kassen, algemeene schotels, private kassen en onder dergelijke benamingen bij sommige weeskamers berustende algemeene kassen, waarvan tot nog toe de oorsprong en bestemming óf geheel onbekend, óf althans niet duidelijk genoeg gebleken is, om daaromtrent iets te kunnen bepalen; terwijl het zeer waarschijnlijk is, dat daarin bij sommige weeskamers nog een gedeelte tot onafgedane vorderbare boedels zal behooren. Ook van de [illegible] kassen, even als van het eventueel door [illegible] opvorderbaar gedeelte derzelve, [illegible] afhankelijk worden geacht, van de [illegible] aanhangige rekeningen en verantwoordingen, en alzoo kan daaromtrent thans nog niets anders worden medegedeeld, dan dat van het nog niet te constateren bedrag van dit deel van het actief der vroegere weeskamers, waarschijnlijk na de liquidatie der weeskamers, het grootste bedrag wel aan den Staat zal vervallen.

Uit bovenstaande mededeelingen blijkt voldoende, dat het vermoedelijk bedrag der baten uit de liquidatie der weeskamers voor den Staat zullende voortspruiten voor alsnog met geenerlei juistheid of waarschijnlijkheid te berekenen is, hoe vermoedelijk het dan ook zij, dat zoodanig bedrag vrij belangrijk zal zijn. Deze onzekerheid echter belet niet om, overeenkomstig het voorschrift van art. 13 der wet van 5 Maart 1852, nog vóór het einde des jaars eene wetsvoordragt ter aanwijzing eens vooral van de eindbestemming dier eventuele baten aan de overweging der Staten-Generaal te onderwerpen.

Naar het oordeel der Regering zoude, vooral met het oog op de volkomene onzekerheid van het eventueel bedrag dier baten en het onbepaalde van den tijd wanneer dezelve definitivelijk aan den Staat zullen vervallen, hetgeen zeker in de eerste vijf jaren niet zal plaats hebben, aan dezelve bate geene betere eindbestemming te geven zijn dan de bestemming tot gedeeltelijke delging der Staatsschuld.

Hoofdzakelijk toch zullen die eventuele baten voortspruiten uit nalatenschappen, waartoe de regt hebbende onbekend zijn, en die volgens de gewone wetsbepalingen, aan den Staat, dat is ten algemeenen nutte vervallen: en zeker kan in het belang van allen geene nuttiger bestemming aan deze baten gegeven worden dan om daarmede den schuldenlast van den Staat zooveel mogelijk te verminderen.

Blijkens de Memorie van Toelichting bij de concept-wet van 5 Maart 1852 gevoegd en het Verslag der Commissie van Rapporteurs over dat wets-ontwerp, is dat ook reeds het denkbeeld der Regering geweest bij de voordragt dier wet, en is ook bij de behandeling van het wets-ontwerp in de beide Kamers der Staten-Generaal geen ander of beter denkbeeld te dien aanzien, aan de hand gedaan.

Het onzekere eindelijk van het bedrag dier baten en van den tijd der opkomst zoude thans, naar het oordeel der Regering, elke andere eindbestemming dier baten hoogst moeijelijk en wisselvallig maken, terwijl het zeker is, dat hoe en wanneer die baten ook aan den Staat vervallen, dezelve altoos en in elk geval zullen kunnen dienen tot aankoop en vernietiging van Staatsschuld.

De bewoordingen van het naar deze inzigten bewerkte wets-ontwerp schijnen geene toelichting te vorderen.

's Gravenhage, 15 Januarij.

Z. M. heeft benoemd tot regter plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Amsterdam Mr. E. Linteloo de Geer, advocaat aldaar.

Z. M. heeft in derzelver tegenwoordige functien herbenoemd en bij continuatie aangesteld de navolgende titularissen, als:

tot plaatsvervangend kantonregter te 's Hertogenbosch, L. J. Sassen;
Tot kantonregter te Grave, A. J. van Locht;
tot plaatsvervangend kantonregter te Tilburg, H. Vreede Pz.;
tot plaatsvervangend kantonregter te Harderwijk, mr. G. A. de Meester;
tot kantonregter te Lochem, mr. J. F. H. van der Feltz;
tot kantonregter te Groenlo, mr. H. J. Swaving;
tot kantonregter te Terborg, mr. L. H. W. Losecaat Vermeer;
tot plaatsvervangend kantonregter te Geldermalsen, J. J. G. van Evardingen;
tot plaatsverv. kantonregter te Delft, Mr. J. aan Kuijk;
tot kantonregter te Sliedrecht, Mr. A. P. Weggeman Guldemont;
tot kantonregter te Amsterdam, n°. 3, Mr. W. Serrurier;
tot plaatsvervangend kantonregter te Medemblik, C. J. Mereus;
tot kantonregter te Cortgeen, mr. J. G. de Backer;
tot plaatsvervangend kantonregter te Zierikzee, jhr. mr. J. F. Schuurbeque Boeije;
tot plaatsvervangend kantonregter te Holwerd, D. Hartman;
tot plaatsvervangend kantonregter te Harlingen, mr. G. Schot;
tot plaatsvervangend kantonregter te Oldenzaal, C. W. Eekhout;
tot plaatsvervangend kantonregter te Wintschoten, mr. J. S. G. Koning.

Z. M. heeft den heer P. C. Swaan, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen te Bergen op Zoom, behoudens aanspraak op pensioen; voorts zijn de beide ontvang-kantoren der directe belastingen en van de in- en uitgaande regten en accijnsen te Bergen op Zoom, vereenigd tot één kantoor en is tot ontvanger van dat vereenigd kantoor benoemd de heer G. M. de Plönnies, thans ontvanger der in- en uitgaande regten aldaar.

Z. M. heeft den heer E. Frank, op zijn verzoek, met ultimo Maart aanstaande, een eervol ontslag verleend uit zijne [illegible] king van adjunct-commies bij het Departement van Buitenl. [illegible] Zaken, en hem de titel toegekend van commies [illegible] bij Zijner Majesteits besluit van dienzelfde dag [illegible] de heer D. Bruijning, werkzaam bij [illegible] komende, titel van adjunct-commies, te [illegible] wachtgeld; tijdelijk eervol ontslagen, onder [illegible] 10den dezer, zijnde verder bij Z. M. [illegible] Doorn en J. M. L. n°. 71, de eerste klerken [illegible] commiesen bij het dep. van van Bronkhorst [illegible] Buitenl. zaken, [illegible]

De [illegible] *Noordbrabanter*, ons berigt overnemende [illegible] niet ingediend zijn van wetsontwerpen [illegible] van subsidiën aan waterwerken in Noord- [illegible] Drenthe, zegt:

[illegible] nemen bovenstaande uit *de Grondwet* over; maar [illegible] dat bij de hervatting der werkzaamheden van de Kamer het regt aan onze zijde zal staan, immers wij zijn de teleurstellingen moede. Wij twijfelen ook niet,

dat onze Haagsche confrère zich zelf met ons zoude verblijden indien het bleek dat wij goed ingelicht waren.

Gewis deelen wij den wensch van den *N. N. Brabander* en wij hebben dan ook niets anders betoogd, dan dat de bedoelde wetsontwerpen *niet waren ingekomen*, gelijk verkeerdelijk, als uit goede bronnen geput, gemeld was geworden.

Z. M. heeft heden in een plegtig gehoor ontvangen Z. Exc. den baron de Bock Hernsdorff, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Z. K. H. den Hertog van Nassau bij het Nederlandsche Hof, tot het overhandigen zijner geloofsbrieven. Z. Exc. werd door 's Konings Ceremoniemeester, in eene hofkoets gezeten, tot dat einde uit het *Hotel de l'Europe* afgehaald en na den afloop van dat plegtig gehoor van het paleis naar genoemd Hotel teruggeleid.

* Z. M heeft heden in een plegtig gehoor ontvangen, Z. Exc. den Heere J. F. Sick, nieuw benoemd minister van Z. M. den koning van Denemarken bij het Nederl. hof, tot het overhandigen zijner geloofsbrieven. Z. Exc. werd door 's Konings ceremoniemeester, in eene hofkoets gezeten, tot dat einde uit het *Hôtel Fuhri* afgehaald en na den afloop van dat plegtig gehoor, van het paleis naar het Hôtel teruggeleid.

H. M. de Koningin heeft aan de commissie voor de verloting ten behoeve van de naai- en breischool van arme kinderen te Bemmel (Over-Betuwe), twee fraaije porceleinen lampen ten geschenke gezonden.

Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden heeft van Z. M. vier bij uitstek fraaije koetspaarden van Engelsch ras ten geschenke ontvangen.

* Gisteren nacht arriveerde te Scheveningen eene bomschuit, met eene lading versche Engelsche en Zeeuwsche oesters.

H. M. de koningin heeft aan de Protestantsche Dorkas te Roermond een kostbaar geschenk doen toekomen als eersten prijs voor de verloting, uit de opbrengst van welke de kosten moeten bestreden worden om aan de protest. werklieden en behoeftigen het brood van 5 Ned. p. à 40 cents te kunnen verkrijgbaar stellen. Maandelijks zijn 325 zulke brooden noodig.

De ministriële *Preussische Correspondenz* bevat het volgende:

»In de zitting van de Tweede Kamer der Nederlandsche Staten-Generaal van 8 December ll. is de aanmerking gemaakt, dat de van den kant van Pruissen genomen maatregelen tot het beletten van den smokkelhandel uit Pruissen naar de Nederlanden, onvoldoende zouden zijn. Wij ontvangen te dien aanzien de mededeeling, dat onlangs aan de algemeene directie der belastingen te Keulen de magtiging verleend is, om bij de uitoefening der contrôle van het grensverkeer in de Rhijnprovincie dezelfde beginselen in toepassing te brengen, welke in de provincie Westphalen reeds dadelijk na het sluiten der overeenkomst van 11 Julij 1851 zijn toegepast geworden. Derhalve zal voortaan ook in de grensdistricten der Rhijnprovincie (alwaar zulks tot nog toe geen plaats had gehad, omdat men de door versterking der grens-contrôle genomen maatregelen voldoende achtte ter voorkoming van den sluikhandel) het beginsel gehandhaafd worden, dat binnen de grensdistricten geene depôts van waren mogen worden geduld, waarvan het na te gaan is, dat zij bestemd zij, om naar Nederland te worden binnengesmokkeld.» (*St. Ct.*)

Als nadere toelichting van het door ons in de Courant van 12 dezer medegedeelde, over de toepassing der wet van den 21 Dec. 1853, (Stbl. n°. 128), houdende bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten, enz. binnen zekeren afstand der vestingwerken, vermeenen wij nog te moeten mededeelen, dat ingevolge de artikelen 13. 54 en 55 van die wet, bewoners of gebruikers van perceelen, binnen dien afstand gelegen, verpligt zijn de officieren der genie, de opzigters der fortificatiën op de erven en in de gebouwen, door hen bewoond of gebruikt wordende, toe te laten, wanneer ten minste twee maal vier en twintig uren te voren, door eenen bode of veldwachter van de gemeente, waaronder die perceelen gelegen zijn, van de komst der gemelde officieren en opzigters schriftelijk kennis is gegeven; en mits die officieren en opzigters vergezeld zijn van eenen commissaris van politie, of als er geen commissaris van politie is, van den burgemeester of van dengene die hen vervangt.

Door deze bepalingen zijn de ingezetenen verzekerd tijdig gewaarschuwd te worden, indien die officieren en opzigters op de eigendommen der ingezetenen moeten komen, en de officieren en opzigters, dat hun den toegang tot de perceelen niet geweigerd kan worden, bij de uitvoering van werkzaamheden, welke zeker de onaangenaamste van hunnen werkkring zijn. (*U. C.*)

Te Sliedrecht is de heer A. H. van Tienhoven, bij herstemming tegen den heer A. A. Visser Jr., tot lid van de Prov. Staten van Zuid-Holland verkozen.

Men schrijft van Venlo, dd. 10 dezer maand aan den *Courrier de la Meuse*:

»Ik haast mij u de belangrijke tijding mede te deelen, dat de laatste hinderpaal, welke zich verzette tegen de daarstelling van den ijzeren spoorweg van Middelburg naar Venlo, is opgeheven. Het gouvernement had aan de maatschappij Dubois-Nihoul de concessie tot het daarstellen van dien spoorweg verleend, onder voorwaarde dat de concessionarissen een borgtogt zouden stellen van *f* 500,000. Het is thans stellig dat die som door de maatschappij Dubois-Nihoul gestort is en mitsdien niets meer belet dat tegen de aanstaande lente met de werkzaamheden een aanvang worde gemaakt.

»Men gaat ijverig voort met het inschepen van ons vestinggeschut. Welke is de reden dier verzending te midden van den winter? Zijdaar de vraag, welke men zich vruchteloos doet. Een armen grijsaard is het ongeluk overgekomen, onder de wielen van een der wagens, die de kanonnen vervoerden, het been verbrijzeld te worden. De zorgvolste hulp is dadelijk den ongelukkige bewezen.

»Men spreekt ook sedert eenige dagen van de daarstelling eens spoorwegs van Maastricht naar Venlo; dat gerucht verkrijgt meer waarschijnlijkheid; men verzekert zelfs heden, dat de kommandant der genie in deze vesting, belast is met de aanwijzing van de geschiktste plaats ter oprigting van het station van den te maken spoorweg. Het is in het belang onzer provincie, waar zoo weinig middelen van gemeenschap bestaan met de noordelijke provinciën, dat dit gerucht bevestigd worde.»

Delft, 14 Jan. Aan de waag alhier zijn in het afgeloopen jaar gewogen 1889/4, 23833/8, 4509/16 vaten en 242 potten of 602,250 Ned. ponden boter. Benevens 731 stapels of 230,777 Ned. ponden kaas. Dit maakt 49,720 Ned. ponden boter minder en 42,893 Ned. ponden kaas meer, dan in het jaar te voren. De prijzen hebben in 1853 eene ontzettende hoogte bereikt.

Haarlem, 14 Jan. Eergisteren avond heeft alhier de eerste vergadering plaats gehad van de Haarlemsche afdeeling van de vereenging: «*het Metalen kruis*,» in de zaal van den nieuwen schouwburg. De avond werd aangenaam en vrolijk doorgebragt.

Zwolle, 13 Jan. In het afgeloopen jaar zijn te dezer stede geboren 616 kinderen, zijnde 301 jongens en 315 meisjes; hieronder waren 19 onechte kinderen. Er zijn, in 1852, 3 kinderen minder aangegeven. In dit jaar zijn overleden 409 personen, terwijl nog 39 kinderen levenloos zijn aangegeven. In het jaar 1852 waren 22 personen meer overleden. Er zijn in 1853 gehuwd 134 paren en dus 9 meer dan in het jaar te voren.

— Ll. Dingsdag hield de afdeeling *Zwolle* der Vereeniging tot bevordering van Fabriek- en Handwerknijverheid in Nederland hare 10de vergadering, voorafgegaan door eene publieke les der leerlingen van de industrie-school. Men was daarbij in de gelegenheid de werkelijk nuttige strekking van deze Vereeniging te beoordeelen, en te bewonderen.

— Gisteren vierde B. Meelboom haren 100sten verjaardag in het gesticht der R. C. zusters van liefde alhier; zij is den 12 Jan. 1754 geboren en is sedert 5 jaren in het gesticht verpleegd geworden; zij was nooit gehuwd, was vroeger dienstbode, geniet eene goede gezondheid en is in het bezit van al hare geestvermogens op dien vergevorderden ouderdom.

Arnhem, 13 Jan. Gelijk uit de rivierberigten te zien is, heeft het ijs in de rivier voor deze stad, na de kruijing van gisteren avond, zich weder vastgezet. Tegenover den uitgang der stad van de groote markt is een open vak, hetwelk thans tot bediening van het overzetveer strekt.

Bij Wageningen moet zich, naar men verzekert, eene zware ijsdam gezet hebben. (*A. C.*)

Leeuwarden, 12 Jan. Drie dagen geleden zijn uit het Huis van Reclusie en Tuchtiging alhier 4 gevangenen ontvlugt. Het werd echter bijna onmiddelijk door de militaire wacht ontdekt, die de vlugtelingen over het ijs nazette en op den Grachtswal dadelijk een hunner weêr in handen kreeg. De drie anderen liepen den weg achter de Hoven op en werden ook terstond door militairen en gevangenbewaarders achtervolgd, zoodat het ten laatste vooral door den krachtigen bijstand van eenige landlieden, die de vlugtelingen aan hunne kleeding als gevangenen herkenden, gelukte mede deze in handen te krijgen.

— Wat het heerschen der cholera betreft, zoo vernemen wij, dat sedert onze vorige opgaaf, weder eenige gevallen zijn bijgekomen, waardoor het totaal thans is: 20 aangetast, waarvan 16 overleden, 2 hersteld en 2 nog in behandeling.

NEDERLANDSCH OOST INDIE.

(Per Overland-Mail.)

VERVOLG VAN GISTEREN.

Door den gouverneur-generaal van Nederl. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT. *Benoemd*: tot omgaanden regter in de tweede afd. op Java, mr. J. K. de Wit, thans lid in den raad van just. te Samarang; tot lid van den raad van just. te Samarang: mr. P. J. Hoijer, laatst omg. regter in de tweede afd. op Java, tot griffier bij den landr. te Sourabaija, J. Hageman J. Czn.; tot griffier bij den landr. te Samarang, W. H. Herklots, kand.-notar. aldaar; tot élève bij 's lands houtstapelpl. en houtzaagm. te Batavia, buiten bezwaar van den lande H. Orth; tot 2en onderw. aan de gouv. eerste lag. school te Weltevreden, R. Sleeswijk Veenstra; ter Westkust van Sumatra: tot kom. op de res.-kant. in de Padangsche Bovenlanden. W. van Ommen; tot kom. op het res.-kant. te Tapanolie, G. J. J. Deutz; tot posth. op de Batoe-eilanden, L. van Roode.

Ontslagen: Op zijn verz., eerv., uit zijne tegenw. betrekk.: de omg. regter in de tweede afd. op Java, P. J. Hoijer.

Gepensioneerd: De, op zijn verz. eerv. uit 's lands dienst ontsl. schout te Riouw, J. J. Cocq.

Verleend: Een tweej. verl. naar Ned., wegens ziekte, aan den res. van Rembang, J. G. A. Gallois.

Magtiging verleend: Tot uitreiking aan den onlangs uit Nederl. aangek. practis. geneesh. A. C. Vogler, van eene akte van toelat. tot uitoefening der genees- en heelk. prakt. in de ass.-res. Krawang.

Goedgekeurd: Dat door den direkt. der kult., zijn overgeplaatst de kontroleurs der tweede kl. J. W. van Rijck, uit de res. Banjomaas naar Pekalongan; J. C. Lammers van Toorenburg, uit de res. Pakalongan naar de Preanger Regentschappen; F. H. Sluijter, uit de Preanger Regentschappen, naar de res. Banjoemaas; bij het person. der indigo-kultuur: uit de res. Cheribon naar Bagelen, C. F. van den Broek, ass. der derde kl., en F. W. de Parma, opz. der derde kl.; uit res. Cheribon, naar de Preanger-Regentschappen, H. M. Zowran von Ranzow, opziener der derde kl., uit de Pranger-Regentschappen naar de res Cheribon, P. D. E. van Ossenbruggen, opziener der derde kl.

MILITAIR DEPARTEMENT. *Bevorderd*: Bij het wapen der genie, tot maj. chef van het tweede bureau der genie-direktie, de kapt. der genie, jhr. T. J. H. Gevers; bij de milit. geneesk. dienst, tot dirig. offic. van gez. der tweede kl., de offic. van gez. der eerste kl. P. Bleeker en D. M. Piller.

Vertrokken Passagiers naar Nederland.

Per *Jacoba Christina* de heer F. O. Marshall; per *Kinderdijk*, de heer E. Glasser.

Burgerlijke stand.

Gehuwden J. M. van Leer en M. M. Le Conge, Palembang.
M. Paulino en J. C. Seelig, Tjilatjap.
P. J. G. du Puy en R. A. Vincent, Batavia.
J. A. Stok en P. J. Tiedeman, Batavia.
M. W. de Val en M. A. Bernet, Batavia.
J. B. Vincent en D. F. Schutz, Ngawie.

Geboren F. Anderweg, geb. van der Salm, Weltevreden. D.
A. C. Berliner, geb. Strans, Meester-Cornelis. Z.
M. C. J. van der Linden, geb. Kriesfeld, Samarang. D.
A. F. Rensing, geb. Kemish, Kramat. D.
J. A. Schlegel, geb. Dekker, Soerabaija. D.
L. W. A. Schuak geb. van Dijk, Batavia. D.

Overleden D. L. Baumgardt, 51 jaren. Batavia.
D. F. van Blommestein, Samarang.
J. Cookson, 34 jaren. Soebang.
E. H. van Eck, 5 m. Soerabaija.
S. A. de Esperança, 67 jaren. Batavia.
H. D. Esser, Bezoekie.
A. P. Meijer, Batavia.
G. F. Stiehaus, Batavia.

Advertentiën.

Te Rotterdam ligt in lading naar CURAÇAO,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN, *om spoedig te vertrekken*, het Gekoperd en Kopervast Galjootschip ***Maracaibo***, Kapt. C. OUWEHAND. Te bevragen bij den Reeder [illegible], of bij de Cargadoors *HUDIG & BLOKHUYZEN*. [illegible]

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 14 Januarij 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	61⅝ 11/16 15/16			
Dito Certificat.	3	74⅛	*Hope* 1798/1816	5	103¾ 4
Dito dito	4	91⅝ 2 2	Dito 1828/1829	5	102¾
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1833	5	92⅜
Amort. Syndic.	3½	91½	Dito Dito	4½	91½ 92
Hand.-Maats.	4½	123½	Dito *Hope*	4	87¼
Belgie.			Dito *Stieglitz*.	4	86¾
Certificaten.	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*.	2½	48⅝ ¾	Inschr. Assig.	[illegible]	
Frankrijk.			Certific. dito	[illegible]	
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	21⁹/₁₆ ⅜ ⁵/₁₆	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3	43½	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ⁶/m.	3	38 11/16 ⅞ ¾			
Bew. Sp. Com.		4 13/16	Metalliek	5	71⅞ 2¼
Amort. Schuld.		4⅞	Dito bet. Amst.	5	88¼ ¼
Portugal.			Dito letter B.	5	88¼ ¼
Londen nieuwe.	5	35 15/16 6 ⅛	Dito 1847	2½	37¼
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	37¼

Philad., Bankactien 3⅞; Mexic. Onb. 22 3/16, ¼.

Van de genoteerde effecten waren Hollandsche, Oostenrijksche en Russische tot beter prijzen zeer gezocht, inzonderheid eerstgemelden, welken ½ à ⅝ hooger blijven, terwijl alle de overige [illegible] gedrukt waren.

FRANKFORT, Vrijdag, 13 Jan. Metal. 5 pct. 75⅞; Spanje binn. 3 pct. 38⅜, dito 1 pct. 20 5/16.

LONDEN, Vrijdag 13 Januarij. Consols op tijd 93; Mexico N. 3 pct. 23⅜; Peru N. 4½ pct. 65; Spanje 1 pct. 20½; Russen 4½ pct. 92; dito 5 pct. 109; Sardinie 5 pct. 88½. — Overige fondsen vast.

PARIJS, Vrijdag 13 Januarij. Fr. 4½ pct. op t. 99; dito 3 pct. op t. 70.75; Sp. Binn. 3 pct. 38; dito 1 pct. 20½; Rusl. 4½ pct. 92½; N. Metall. 5 pct. 86; Piemont 90.

WEENEN, Vrijdag 13 Januarij. N. Metall. 92½; dito lett. B. 111; Bankactien 1315; Lomb. 5 pct. 100; Loten v. fl. 250 132½; Wiss. Lond. 11.57; Parijs 144; Zilver 21½.

MADRID, Dingsdag 10 Januarij. Sp. Binn. 3 pct. 40⅞; dito nieuwe 1 pct. 20¾.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.